

Korčulanski brodograditelji za vrijeme Narodnooslobodilačkog rata

Vinko Ivančević

Kad su snage Narodnooslobodilačke vojske na koncu godine 1943. — iza jakog oružanog otpora, koji su pružile njemačkim vojnim snagama — napustile otok Korčulu skupa s njima se povuklo na otok Vis mnogo civilnog stanovništva. Između tog stanovništva nalazili su se i korčulanski brodograditelji.

Otok Vis je pretvoren u jaku pomorsku vojnu bazu, s koje su poduzimane uspješne ratne operacije prema kopnu, a ujedno je bilo i središte s kojeg se mlada partizanska mornarica opskrbljivala svim potrebnim materijalom. Vis je odigrao vrlo važnu ulogu i u prihvaćanju naših ranjenika i zbijega.

One plovne jedinice, koje se nisu mogle upotrebiti u ratne svrhe, korištene su za prijevozne potrebe. Osim s brojnim točkama na našoj obali i otocima uspostavljena je iz Visa redovita veza s mnogim lukama na istočnoj obali južne Italije, koje su bile oslobođene njemačko-fašističkih vojnih snaga.

Razumljivo je, da su tom brodovlju, koje se gotovo isključivo sastojalo od drvenih jedinica, bili potrebni razni popravci ili zbog dotrajalosti ili zbog oštećenja. Korčulanski brodograditelji skupa s brodograditeljima iz drugih naših mjesta došavši na Vis odmah su svoje skromne snage stavili u službu narodne borbe obavljajući razne popravke na brodovima i čamcima.

S Visa su mnogi brodograditelji prebačeni u razna mjesta južne Italije, da i tamo u lukama gdje su pristajali naši brodovi pomažu obavljati popravke. Djelatnost korčulanskih brodograditelja za vrijeme narodnooslobodilačkog rata mogli bismo ovako prikazati: 1. B a r i: Kalogjera Ivo i dr.; 2. M o l a d i B a r i: Sambrailo Drago i dr.; 3. M o n o p o l: Depolo Mihovil; 4. M o l f e t t a: Verzotti Bartul; 5. V i s: Kumparac Mate, Pancirov Ivo, Sessa Đuro; 6. K o m i ž a: Depolo Miće, Denobile Jakov, Sessa Niko; 7. L a s t o v o: Fabris Miho, Depolo Špiro i dr.

Naši su brodograditelji, osobito na Visu, radili pod teškim uvjetima. Ali ih to ipak nije smetalo, da njihov rad bude prvorazredan. Kada je u veljači 1944. partizansko brodogradilište u Visu obavilo popravak engleske topovnjače MGB-661 engleski komandant Giles izrazio je Štabu mornarice svoju zahvalnost za izvrstan rad, izvještavajući ga ujedno o jakom utisku, koji je na komandanta broda »proizvela vještina i energija, s kojom je posao bio obavljen i razuman način, na koji su raspoloživa sredstva bila primjenjena kod izvršenja na velikom i neobičnom tipu korita«.

Kad je u mjesecu kolovozu 1944. započelo oslobađanje naših primorskih mjesta od njemačkih vojnih snaga, brodograditelji napustiše Vis i time je prestalo svojim radom tamošnje partizansko brodogradilište, koje je dostojno obavilo zadatke, koji su pred njega postavljeni. Kod toga su znatnog udjela imali korčulanski brodograditelji.

Smotra snaga naroda naših na Jadranskim žalima

Obučeno 10.000 vojnika za telegrafiste, telefoniste, linijaše, elektromehaničare.

Bilo 20.000 dobrovoljnih davaoca krvi. Oni su dali oko 6.000 litara krvi.

Utrošeno je 39.000.000 dinara za posjete vojnika bioskopima i pozorištima.

Izgrađeno je 135 kilometara putova i pruga, 25 mostova i 3 tunela.

Gradi se preko 10.000 stanova za pripadnike JNA.

U radu sa omladinom na vanarmijskom vaspitanju radilo je 12.054 komandanta odreda i komandira četa i vodova.

16.000 komunista iz Armije radilo je u društvenom upravljanju i organima masovnih organizacija . . .

Admiral Mate Jerković održao predavanje o problemima atomskog naoružanja

U dvorani Doma sindikata, održao je admiral Mate Jerković predavanje za sve rezervne oficire i podoficire s područja općine Dubrovnik. On je govorio o problemima atomskog naoružanja, kao i o posljedicama pokusnih atomskih eksplozija.

Admiral Mate Jerković iznio je u svom izlaganju, da je do danas izvršeno oko 140 probnih atomskih eksplozija i da zemlje, koje vrše atomske pokuse, imaju oko 40.000 atomskih bombi. On je ukazao na mnogobrojne posljedice ovih probnih atomskih eksplozija, koje bi, prema njegovim riječima, ako se nastave ovakvim tempom, mogle dovesti do katastrofalnih posljedica za čitavo čovječanstvo. U svom daljnjem izlaganju, admiral Jerković je naglasio, da će naša zemlja i dalje nastojati preko organizacije Ujedinjenih nacija, da se zabrani upotreba atomske energije u ratne svrhe i donese rješenje o zabrani vršenja pokusnih eksplozija.